

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. lapkričio 25 d.
(OR. en)

14457/19

DEVGEN 214
COHAFA 100
ACP 137
RELEX 1091
SUSTDEV 166
ALIM 14
AGRI 568
FAO 53
SAN 482

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2019 m. lapkričio 25 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 13722/19

Dalykas: Ketvirtoji veiksmų plano dėl mitybos pažangos ataskaita
- Tarybos išvados (2019 m. lapkričio 25 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl ketvirtosios pažangos ataskaitos dėl veiksmų plano dėl mitybos; jas Taryba priėmė 2019 m. lapkričio 25 d. įvykusiame 3732-ame posėdyje.

**Tarybos išvados
dėl ketvirtosios pažangos ataskaitos dėl veiksmų plano dėl mitybos**

1. Taryba pripažįsta, kad badas ir visų formų netinkama mityba yra viena iš didžiausių pasaulyje kliūčių, trukdančių pasiekti daugumą darnaus vystymosi tikslų (DVT), ir viena iš didžiausių kliūčių teisingumo principais grįstam ekonomikos ir socialiniam vystymuisi ¹, nes prasta mityba savaime yra vienas nelygybės veiksnių. Taryba susirūpinusi atkreipia dėmesį į neigiamas maisto stygiaus ir netinkamos mitybos tendencijas ² ir pabrėžia, jog reikia paspartinti veiksmus, kad būtų pasiektas 2-asis DVT ir įveiktas badas ir visų formų netinkama mityba. Po dešimtmečiais trukusio tolygaus mažėjimo ėmusi didėti bado pasaulyje tendencija parodo, kad bus labai nelengva ne vėliau kaip 2030 m. pasiekti bado panaikinimo tikslą. Šiuo metu 820 milijonų žmonių nuolat patiria neprievalgį.
2. Šiuo metu 149 mln. jaunesnių nei penkerių metų vaikų vystymasis yra sutrikęs, o 49 mln. tos pačios amžiaus grupės vaikų gyvybei vis dar kyla grėsmė dėl ūmaus mitybos nepakankamumo. Taryba labai susirūpinusi atkreipia dėmesį į lėtėjantį sutrikusio vystymosi atvejų mažėjimo tempą ir pažangos skirtumus tarp šalių partnerių ir tarp regionų, ypač Afrikos ir Pietų Azijos. Taryba taip pat labai susirūpinusi dėl to, kad pasaulyje atsiranda toks reiškinys kaip „triguba netinkamos mitybos našta“ – neprievalgis, mikroelementų trūkumas ir antsvoris bei nutukimas, kai ne mažiau kaip trečdalis pasaulio gyventojų susiduria su viena arba daugiau netinkamos mitybos formų. Tuo pat metu toliau intensyvėjantis klimato kaitos ir ekologinių krizių poveikis padidins dabartinius iššūkius, susijusius su aprūpinimu maistu ir tinkama mityba visiems.

¹ Ekonominiai nuostoliai dėl neprievalgio yra lygūs 11 % BVP Afrikoje ir Azijoje (arba apytikriai 3,5 trln. \$ kasmet), o dėl nutukimo – 2,8 % pasaulio BVP (arba 2 trln. \$ kasmet).

² Pasaulinė ataskaita dėl maisto krizės 2019 m. <https://www1.wfp.org/publications/2019-global-report-food-crises>. „Apsirūpinimo maistu saugumo ir mitybos būklė pasaulyje“ (angl. *The State of Food Security and Nutrition in the World*), 2019 m. liepos mėn. Bendra FAO, IFAD, UNICEF, PMP ir PSO ataskaita. Pasaulio vaikų padėtis 2019 m.: vaikai, maistas ir mityba. UNICEF.

3. Taryba primena savo ankstesnes atitinkamas išvadas ir tvirtą ES ir jos valstybių narių įsipareigojimą įveikti badą ir visų formų netinkamą mitybą vadovaujantis Darbotvarke iki 2030 m., Europos konsensusu dėl vystymosi ir Europos konsensusu dėl humanitarinės pagalbos, taip pat įsipareigojimą įgyvendinti teisę į tinkamą maistą. Atsižvelgdama į visa tai, Taryba palankiai vertina ketvirtąją pažangos ataskaitą dėl Komisijos veiksmų plano dėl mitybos ³ ir pateiktas analizes dėl su mityba susijusių priemonių veiksmingumo.
4. ES ir jos valstybės narės kartu toliau remia šalis partneres, taip pat vietos, nacionalinius ir regioninius suinteresuotuosius subjektus, kad būtų kuriami atsparūs pragyvenimo šaltiniai, stiprinamos vietos aprūpinimo maistu sistemos teritorijose, kuriose yra maisto stygius, ir gerinami su mitybos užtikrinimu susiję rezultatai, taip pat tobulinamos socialinės apsaugos sistemos. Investicijos į mitybos gerinimą yra tarptautinio bendradarbiavimo prioritetas, jos stiprina fizinius, kognityvinius ir gamybinius pajėgumus, taip pat žmonių gerbūvį. Taryba palankiai vertina tai, kad Komisija įgyvendino 87 % savo finansinių įsipareigojimų 2014–2020 m. skirti 3,5 mlrd. EUR mitybai, ir ragina toliau dėti pastangas visiškai įgyvendinti tikslą. Taryba taip pat pripažįsta, kad iki 2025 m. pavyks išvengti 4,9 mln. vaikų vystymosi sutrikimų šalyse, kuriose mitybai teikiama pirmenybė; tai yra pagirtina pažanga siekiant tikslo iki 2025 m. bent 7 mln. sumažinti sutrikusio vystymosi atvejų.
5. Taryba pripažįsta, kad sutrikęs vystymasis yra kelių pagrindinių veiksnių sudėtingų sąveikų rezultatas, ir palankiai vertina Komisijos bendradarbiavimą su mokslinių tyrimų institucijomis, kad būtų geriau įvertinta, kaip ES parama prisidedama prie pokyčių vystymosi sutrikimų srityje. Todėl Taryba pabrėžia, kad svarbu atsižvelgti į įvairius veiksnius, lemiančius sutrikusio vystymosi atvejų skaičiaus mažėjimą, visų pirma pajamų ir lyčių lygybės sąveiką, be kita ko, atsižvelgiant į moterų teises, sprendimų priėmimo galias ir įsidarbinimo galimybes, sveikatos priežiūros, vandens ir sanitarijos prieinamumą. Yra itin svarbu stebėti šiuos pagrindinius veiksnius taikant tinkamus rodiklius.

³ Dok. 11850/19 - SWD (2019) 321 final.

6. Taryba taip pat pripažįsta, kad labai svarbu apsaugoti, propaguoti ir remti maitinimą vien krūtimi ir tinkamą papildomą maitinimą siekiant užtikrinti, kad pastangos, dedamos sprendžiant maisto stygiaus ir netinkamos mitybos problemą, būtų orientuojamos į kūdikius bei mažus vaikus, kad kasmet būtų išgelbėta apie 820 000 jaunų žmonių gyvybių. Mityba per pirmąsias 1 000 vaiko gyvenimo dienų nuo nėštumo iki antrojo gimtadienio yra labai svarbi vaiko smegenų vystymuisi, jo sveikatai visą gyvenimą, gerovei ir gebėjimui išsiugdyti įgūdžių ir užsidirbti pragyvenimui. Atsižvelgdama į tai, Taryba taip pat susirūpinusi pažymi, kad pasaulyje nepadaryta pažangos mažinant aukštą reprodukcinio amžiaus moterų mažakraujystės rodiklį ⁴.
7. Taryba, laikydamosi holistinio požiūrio į sveikatą, socialinę apsaugą ir švietimą ir pripažindama DVT tarpusavio sąsajas, pabrėžia socialinės apsaugos sistemų, pavyzdžiui, maistingų patiekalų mokyklose, svarbą konkrečiomis aplinkybėmis, kad būtų skatinami sveikos mitybos įpročiai ir taip padedama panaikinti visų formų netinkamą mitybą.
8. Taryba pritaria šios ataskaitos išvadoms ir pagrindinėms rekomendacijoms, visų pirma:
 - a) **stiprinti programos rengimą atsižvelgiant į įvairius sektorius.** Taryba pabrėžia, kad skubiai reikia sparčiau mažinti vaikų vystymosi sutrikimų mastą, sustiprinant daugelį sektorių, įskaitant sveikatos priežiūros sektorių, apimančias priemones ir vykdant į aprūpinimo maistu sistemą orientuotus veiksmus, kuriais atsižvelgiama į mitybą, kurie yra grindžiami teisėmis ir yra konstruktyvūs lyčių klausimu. Būtina veiksmingo programos rengimo sąlyga reikėtų laikyti įrodymais grįstą pokyčių teoriją, lygiai kaip ir tinkamų rodiklių taikymą;
 - b) **stiprinti mitybos ir lyčių problematikos sąsajas.** Taryba pabrėžia, kad svarbu integruoti lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo klausimus į su mityba susijusių programų rengimą ir įgyvendinimą, kad moterų dalyvavimas maisto sistemose lemtų abipusę naudą ir pažangą sprendžiant visų formų netinkamos mitybos problemas;

⁴ Pasaulinė mitybos ataskaita (2019 m.), <https://globalnutritionreport.org/nutrition-profiles/>.

- c) **Stiprinti nacionalinių institucijų ir už įgyvendinimą atsakingų partnerių pajėgumus mitybos srityje.** Taryba pabrėžia, kad būtinas strategiškesnis požiūris į pajėgumų mitybos srityje didinimą ir sistemos stiprinimą siekiant veiksmingai įgyvendinti nacionalines mitybos strategijas, politiką ir planus;
- d) **stiprinti partnerystes su valstybėmis narėmis, daugiašalėmis organizacijomis, pilietinės visuomenės organizacijomis ir privačiuoju sektoriumi įgyvendinant mitybos veiksmus atsižvelgiant į gyventojų sveikatos poreikius.** Be sverto finansavimo užtikrinimo, partnerystės sustiprins partnerių veiksmų koordinavimą, papildomumą ir darną ir sustiprins dalyvavimą nacionaliniuose mitybos politikos dialoguose, be kita ko remdamos subnacionalinio lygmens procesus;
- e) **didinti atsparumą stiprinant humanitarinę, vystymosi ir taikos sąsają siekiant geresnės mitybos.** Taryba primena aukštą ūmios ir nuolatinės netinkamos mitybos lygį kalbant apie vaikus, gyvenančius sudėtingų sąlygų ir konfliktinėje aplinkoje. Humanitarinės, vystymosi ir taikos stiprinimo pastangos papildo ir turėtų sustiprinti viena kitą, kad būtų galima reaguoti susidarius nestabilioms situacijoms. Taryba ragina Komisiją pasinaudoti galimybėmis toliau stiprinti su mityba susijusių vystymosi ir humanitarinės pagalbos planų sąsajas, kad būtų skatinamos atsparios bendruomenės ir šalinami pagrindiniai netinkamos mitybos veiksniai. Katastrofų rizikos mažinimas ir atsparumo klimato kaitos poveikiui stiprinimas turėtų būti sprendžiami kaip kompleksinis klausimas. Be to, Taryba pabrėžia, kad reikia pripažinti ginkluotų konfliktų, maisto stygiaus ir bado grėsmės sąsajas, o ES ir jos valstybėms narėms reikia įsipareigoti intensyviau įgyvendinti JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 2417.

9. Remdamasi vis daugėjančiais įrodymais apie visų netinkamos mitybos formų tarpusavio ryšį, Taryba primena 2018 m. lapkričio mėn. Tarybos išvadas, kuriose Komisijos prašoma „pasiūlyti atlikti 2010 m. aprūpinimo maistu politikos programos ir 2013 m. mitybos politikos programos peržiūrą“. Tai išlaikytų ir sustiprintų laimėjimus skatinant sveiką mitybą ir tvarias maisto sistemas sparčiai kintančiame pasaulyje, didinant transformacines investicijas, kuriomis atsižvelgiama į mitybą, kartu mažinant neigiamą poveikį klimatui ir aplinkai, taip pat mažinant ir švelninant klimato kaitos poveikį. Tai turi būti daroma laikantis Darbotvarkės iki 2030 m. požiūrio ir dvasios. Šiuo atžvilgiu Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad tvarių maisto sistemų ir sveikos mitybos modelių kūrimas yra vienas iš išeities taškų, nurodytų 2019 m. Visuotinio darnaus vystymosi ataskaitoje, pagal kurią tiksliniai ir bendradarbiaujamieji įvairių suinteresuotųjų subjektų veiksmai gali paspartinti pažangą siekiant DVT.
10. Taryba ragina Komisiją išlaikyti ir stiprinti savo įsipareigojimus pasauliniu lygmeniu, be kita ko, 2020 m. vyksiančiame aukščiausiojo lygio susitikime mitybos reikšmės ekonomikos augimui klausimais ir reklamuojant Jungtinių Tautų veiksmų mitybos srityje dešimtmetį, taip pat ragina siekti ambicingų Aprūpinimo maistu pasaulyje komiteto Neprivalomų gairių dėl maisto sistemų ir mitybos rezultatų. Taryba taip pat ragina Komisiją dalyvauti 2021 m. vyksiančiame JT aukščiausiojo lygio susitikime maisto sistemų klausimais, kad būtų sparčiau dedamos pastangos pasiekti 2-ąjį DVT.
11. Taryba taip pat primena savo įsipareigojimą stiprinti bendrą programavimą, kad būtų garantuotas didesnis ES ir jos valstybių narių veiksmų nuoseklumas ir geresnis derinimas, siekiant užtikrinti, kad mityba išliktų tarp svarbiausių ES vystomojo bendradarbiavimo darbotvarkės klausimų. Šios suderintos pastangos turėtų būti nukreiptos į regionus ir šalis, kuriuose poreikiai didžiausi.